

CURS: EDUCACIÓ CRÍTICA PER A UN NOU MODEL ALIMENTARI, SOCIAL I ECONÒMIC

Vivim en un món accelerat, on no hi ha temps per a res. No hi ha temps per a pensar què menjarem, no hi ha temps per anar a comprar productes frescos, no hi ha temps per a recopilar receptes dels nostres avis/es, no hi ha temps per a cuinar,... Fans de les coses ràpides, fàcils i fetes, s'entra dins d'una dinàmica aïllada de la realitat, del nostre entorn i de les conseqüències que tenen els nostres actes.

És cert que és una generalització, i que trobam excepcions molt interessants, però el model actual imperant de producció, comercialització i consum d'aliments ha esdevingut la principal causa de la fam i la pobresa al món. El 80% dels més de 1.000 milions de persones que passen fam són productores d'aliments, una gran ironia.

Entenem la fam com l'escassetat o absència crònica d'aliments, a més però, actualment, s'han estès arreu problemàtiques derivades de la **mala alimentació**, com el sobrepès o l'obesitat, considerades com les noves malalties del segle XXI. Per tant, ja no estam parlant d'una situació que només es viu al sud, sinó d'una problemàtica que s'ha globalitzat. A dia d'avui, el sobrepès a l'estat espanyol afecta al 63% dels homes i al 45% de les dones i l'obesitat al 19 i 16% respectivament. La pandèmia d'aquestes dues malalties són el cinquè factor principal de risc de defunció al món, a més del problema en sí de les malalties associades al mateix.

El model agroalimentari intensiu i industrialitzat està suposant també greus conseqüències **socials**, amb desplaçaments poblacionals, abusos en els drets laborals o desigualtats socials, **ambientals**, amb la pèrdua de sòl fèrtil i biodiversitat, la contaminació dels recursos naturals com l'aigua i el sòl o la desforestació, i **econòmics**, amb l'acaparament de capitals en poques mans mentre es debilita l'economia local i amb ella la viabilitat d' explotacions familiars, entre d'altres.

El canvi cap a un model més sostenible, viable econòmicament i respectuós amb la gestió

dels recursos naturals i els aspectes socials és necessari per a superar el sistema alimentari disfuncional en el que vivim. Aquest canvi ha d'estar marcat per una clara reorientació de les polítiques i pràctiques agràries i alimentàries.

Un consum responsable és aquell que ve donat per una decisió conscient i coneixedora de tots els processos i passos pels que ha passat un producte. Exigir una informació detallada i fiable sobre els productes que consumim és fonamental per a poder dirigir les nostres compres a fomentar un model més just, en tots els aspectes.

La present proposta és per a realitzar un curs de formació per a docents de secundària, en el marc de la segona fase del projecte Alimentació, finançat per la AECID i que desenvolupa la nostra entitat a diferents comunitats autònomes de l'estat.

Alimentació (fase 2) és un programa d'educació, sensibilització i suport a la comunitat educativa destinat a generar consciència crítica i promoure l'acció davant de les conseqüències socials, econòmiques i ambientals que genera el model agroalimentari actual (des de la producció, la distribució, la comercialització i el consum). A més, promou un model alternatiu basat en els principis de la **Sobirania Alimentària**, amb perspectiva de gènere, que aposta per un món rural viu, prenent com a eix dinamitzador el centre escolar per implicar a la comunitat educativa.

Objectius generals del curs:

- Formar i sensibilitzar el personal docent sobre l'actual model de producció, distribució i consum d'aliments, així com les seves repercussions en la salut, el medi ambient i la vida de les persones productores, en especial la situació de la dona al camp.

- Reflexionar conjuntament amb els i les docents sobre les pràctiques educatives actuals en relació a la promoció d'una ciutadania global, crítica i compromesa amb una societat més justa i ecològicament sostenible.
- Treballar materials i activitats a l'aula sobre els temes tractats anteriorment a través de metodologies participatives i reflexives.

Estructura del curs:

El curs està estructurat en dos mòduls, un pensat per al primer trimestre i l'altre per al segon. Cada mòdul està compost per diferents sessions que combinen continguts teòrics amb dinàmiques participatives i reflexives i un traspàs d'eines i recursos per a treballar dins les aules les temàtiques tractades.

MÒDUL I

Dates: 23 i 24 d'octubre 2015

Horari: divendres de 16.30h a 20.30h i dissabte de 9.00h a 14.00h

Lloc: divendres al Molí del Rei (Maó) i dissabte a Mongofra Nou.

Continguts:

1. *Introducció a la realitat de la pobresa, l'alimentació i les relacions entre homes i dones.*
 - Visió global de la problemàtica de l'alimentació nord-sud.
 - Desmuntant mites.
2. *La problemàtica de l'alimentació.*
 - Reflexionar sobre el model agroalimentari, des de la producció, la transformació, la distribució, el consum i la publicitat.
 - Valorar les conseqüències del model agroindustrial i la necessitat de canvi cap a un altre model agroalimentari més responsable social i ambientalment.
 - Aterrar la reflexió a la nostra comunitat i centre educatiu.

3. *Sobirania alimentària.*

- Relacionar la nostra activitat quotidiana amb la Sobirania Alimentària.
- Definir la Sobirania alimentària i els processos que implica.
- Construir conjuntament una proposta de model alternatiu a les problemàtiques treballades, des de la Sobirania Alimentària.
- Analitzar actuacions i propostes per a desenvolupar al centre. Experiència d'un IES.

4. *De la teoria a la pràctica.*

- Treballar propostes concretes per a desenvolupar a l'aula, adaptant-la a matèries i cursos.

MÒDUL II

Dates: 18 i 19 de març 2016

Horari: divendres de 16.30h a 20.30h i dissabte de 9.00h a 14.00h

Lloc: sala de Ciutadella del CEP i dissabte a una finca (pendent de confirmar).

Continguts:

1. *Sobirania alimentària i gènere*

- Reflexionar sobre les relacions desiguals entre homes i dones i les seves conseqüències, des d'una perspectiva de l'economia feminista.
- Reflexionar sobre les pràctiques educatives pel que fa al gènere (desigualtats, reproducció de valors d'un sistema patriarcal).
- Reflexionar sobre el paper que juguen les dones a la sobirania alimentària.

2. *Experiència de dues dones pageses.*

- Apropar dues experiències de gestió agrària compromesa.
- Conèixer la realitat del camp de Menorca, des de la visió de la dona pagesa.

3. *Educació transformadora: reflexionant sobre la nostra pràctica.*

- Analitzar teories i pràctiques educatives transformadores que permetin reflexionar sobre la tasca docent en processos a favor de la sobirania alimentària.
- Reflexionar conjuntament sobre la nostra pràctica educativa.

-Construir conjuntament el model d'una educació transformadora (Educació per al Desenvolupament) per a la transformació social: què és, per què i per a què.

- Facilitar recursos orientats a potenciar l'Educació transformadora.

4. *De la teoria a la pràctica.*

- Treballar propostes concretes per a desenvolupar a l'aula, adaptant-la a matèries i cursos.